

zastopal, žal, ničesar ni. Rajši bi molčali. Trepetaje smo upali, da bomo mogli vendar kaj hvaliti, samo že raditega, da uvidi društvo, da smo pravični, objektivni. A ne glede na precej sklerotični program: kako salopno petje je bilo to! Takega distoniranja in napačnega deklamiranja, take nediscipliniranosti v prednašanju menda ves popoldan nismo slišali. Zmajevali so milo z glavo celo stari veterani podeželnih društev! Torej »Schwamm drüber!« V zadnjem času se je društvo našim intencijam nekoliko približevalo in se priučilo tudi nekaj modernih zborov. Dasi smo dolžni, povedati resnico, nočemo z našo pravično grajo motiti društva v nadaljevanju začetega dela. V par mesecih se večja masa ne da reorganizirati. Društvu se mora prisoditi primeren moratorij, da se opremi, pa tudi resno in pridno vežba z novim, modernim orožjem. S starimi puškami ne pojde več. Vsaj v resnem koncertu. Dokler novih Mannlicherovk ni, mora vsak resen nastop biti hkratu umetniški poraz. A iz nediscipliniranih čet ne more postati hipoma dobro organizirana in pripravljena armada, kakor hitro se ji napove vojska. Vrhutega tudi vojskovodja morda nima dovolj krepke roke, strateške energije in organizatorskega talenta, da ne govorim o diplomatski zvitosti. Sicer bi svojih vojakov ne bil izpostavil ognju konkurenčnega boja, sluteč, da zaostane morda celo za dosti manjšimi in skoraj brezimnimi podeželnimi društvi in da lahko izpodkoplje s svojim nepredvidnim nastopom ugled Ljubljane kot muzikalne vevlasti. Torej temeljiti preustroj društva, nove strojne puške in — energičen komando v modernem duhu! Verujte mi! Lepa beseda: »Es wächst der Mensch mit seinen größern Zwecken« velja tudi v preobrnjeni obliki: Človek pade in gine, čim manj zahteva od samega sebe. Novi, višji umetniški cilj doseči z novimi, modernimi sredstvi, to bodi Vaš in v sa ke ga našega društva geslo. Zamanj bi usiljevali svojim sodobnikom negativno politiko:

»Wer zwingen will die Zeit, den wird sie selber zwingen;
Wer sie gewähren lässt, dem wird sie Rosen bringen.«

In da tudi Vam ne odreče rož, to je naša iskrena želja, in radi tega tudi odkrito govorimo. Kar smo pa govorili, velja seveda zopet ne samo za »Slavca«, temveč za marsikatero drugo društvo, ki je nastopilo, pri tej slavnosti. Na adresu društva »Slavec« smo poslali naše besede le raditega, ker nosi med vsemi temi društvi najbolj znano in ugledno ime, pa tudi raditega, da se nam ne očita zopet, da smo o vseh društvih poročali, le o »Slavcu« ne.

Med ostalimi društvi, ki so se klanjala spominu skladatelja Hajdriha, naj še navedem društvo »Trst« iz Trsta, ki je pod Poličevim vodstvom zapel Foersterjev mešani zbor »Naše gore« v občno zadovoljenje, dalje društvo »Zarja« iz Rojana, ki je — če se ne motim, pod vodstvom prof. Mirka — pri prednašanju Adamičevega mešanega zbora »Petnajst let« (iz »N. A.«) kazalo premalo temperamenta. Tempo tega fantovskega zbora so preveč zavlekli. Nasprotno je pa društvo »Danica« iz Kontovelja, ki ga je vodil zopet prof. Mirk, mešani zbor svojega dirigenta »Domovini« prednašalo z nepričakovano sigurnostjo in zelo razveseljivim razumevanjem skladateljevih intencij. Tudi zbor Čitalnice pri Sv. Jakobu je bil kos svoji nalogi, pojoč med drugim Adamičevo »Na goro« (iz »N. A.«). Curiosum je bil vsaj záme dr. G. Kreka mešani zbor »Pogovor z domom«, s katerim je nastopil »Slavec« iz Ricmanj; curiosum radi tega, ker se jaz z »domom« nikoli nisem »pogovarjal«. Čegav je ta primitivni zbor, ne vem. Moj ni, če tudi program tako trdi. — Ostala društva — bilo jih je še lepo število — so bila več ali manj žive slike našega zanemarnjenega društvenega življenja, ki ne razume Hajdrihovega gesla »Kaj meni svet brez petja mar!« bogve kako dobesedno. Pela so pač, ker mora pevsko društvo končno tudi »kakšno« zapeti; kultiviranega petja — da ne govorim o njihovih programih (»Was Neues hat sie nicht gelernt, singt alte liebe Lieder«) — od njih ni bilo slišati. Tajimo pa ne, da je v marsikaterem teh društev zbran zelo dober pevski material, s katerim bi se morda dalo doseči kaj kolikor

toliko umetniškega; seveda le z železno disciplino, vztrajnostjo, samozatajevanjem in polagoma.

Ko sem se vrnil s slavnostnega prostora zvečer proti postaji, sem sanjal o onem krasnem hribu nad morjem z zares divnim razgledom, kjer so odmevali mogočni glasovi Hajdrihovega »Jadranskega morja«, ki so ga pela vsa društva. Na takih tleh, blagoslovljenih po naravi, kjer se mi je zdelo ljudstvo za umetniško vzgojo dostopno in sposobno, ljudstvo, ki časti svojega mojstra in njegovo umetnost s priprosto, a globoko navdušenostjo, na takih tleh bi mogel stati naš Bayreuth, posvečen čisti, idealni, pravi umetnosti. Tam bi se shajali umetniki, ki jim je za svetost svoje umetnosti, tja bi romali oni ljudje, ki ne pošiljajo na koncert svojih oči, da gledajo, ne umotvorov svojih krojačev in krojačic, da se vidijo, temveč svoja ušesa, da slišijo, in svoje srce, da uživa, oddaljeno od hrupa in šuma in lišpa mestne koncertne dvorane, jedinele ob poslušanju glasbe, pri kultu prave umetnosti...

No, to so bile sanje, in ko sem bil na kolodvoru in slišal govorjenje in petje odhajajočih kranjskih gostov, sem bil zopet popolnoma trezen. Nič več nisem sanjal, ampak v Št. Petru na Krasu ob kranjski meji tiho pri sebi citiral Dantejev napis nad peklom: »Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate.«

Krek

Glasbena društva.

Odbor »Glasbene Matice« v Ljubljani, ki je bil izvoljen na občnem zboru dne 8. julija t. l., se je konstituiral takole: Predsednik: *dr. Fran Mohorič*, c. kr. okrajni sodnik; namestnik: *Fran Milčinski*, deželnosodni svetnik; tajnik: *dr. Janko Žirovnik*, odvetnik; namestnik: *Vendelin Sadar*, mestni učitelj; blagajnik: *Mirko Gruden*, bančni uradnik; namestnik: *dr. Josip Krevel*, notar. kandidat; šolski nadzornik: *P. H. Sattner*, župnik, skladatelj itd.; namestnik: *dr. Josip Mantuani*, muzeal. ravnatelj; knjižničar: *dr. Josip Mantuani*, muzeal. ravnatelj; namestnik: *Ivan Škerlj*, c. kr. profesor; gospodar in upravitelj društvenih hiš: svetnik *Anton Petrovčič*; namestnik: *dr. Oton Papež*, c. kr. dež. sod. svetnik; preglednik poverjenišva: *dr. Rudež*, zdravnik; namestnik: *Vendelin Sadar*, mestni učitelj; pravni zastopnik: *dr. Žirovnik*, odvetnik. Odborniki: *Fran Šturm*, profesor; *Anton Jeršinovic*, profesor; *Anton Razinger*, mestni učitelj; *Stanko Premrl*, regenschori.

Obvestilo o sestavi odbora smo prejeli šele 28. julija t. l., tako, da ga nismo mogli več uvrstiti v 3. številko; v 4. številki pa smo se morali omejiti na Hajdrihove članke. Radi tega zakasnitev.

Slovenska Filharmonija je imela meseca septembra svoj občni zbor. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je imela Slov. Filharmonija v pretekli zimski sezoni 33 godbenikov, 3 pomožne moči in kapelnika, v letni sezoni pa 25 do 27 godbenikov in kapelnika. Kot kapelnika sta sodelovala *Talich* in *Jeremiaš*. Raznih nastopov je bilo 115, med njimi 14 promenade koncertov. Podpornih članov je imela Slov. Filharmonija v začetku leta 438, koncem leta 386. Za tekoče leto je dovolila ljubljanska mestna občina rednih 20.000 K in izrednih 10.000 K podpore. Prometa je bilo 161.972 K 30 vin., in sicer dohodkov 80.349 K 17 vin., stroškov pa 81.623 K 13 vin. Dolgov je 21.342 K 36 vin. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika *dr. VI. Ravnihar*, za odbornike *M. Čadež*, *M. Drachster*, *J. Počivavnik*, *Al. Ravnihar*, *dr. Kozina* in *Ant. Svetek*, za preglednika računov *E. Franchetti* in *V. Trtnik*.